In deze les leer je over de vruchten van bloemplanten/bedektzadigen.

BOTANISCHE KENMERKEN BLOEMPLANTEN – DE VRUCHTEN

Uitsluitend bloemplanten/bedektzadigen dragen vruchten.

Soms worden ook de bessen van naaldbomen/naaktzadigen een vrucht genoemd. Bijvoorbeeld de bes van de jeneverbes. De jeneverbes is overigens officieel een struik maar hij wordt ingedeeld bij de naaldbomen. Deze bessen zijn echter geen echte bessen, maar een schijnbes. Uit de bevruchte vrouwelijke kegels ontwikkelen zich vlezige schijnbessen (3 schubben van de kegel vergroeien om het zaad heen tot een kegelbes).

Jeneverbes (Juniperus communis).

DE VRUCHTEN VAN BLOEMPLANTEN

De vrucht van een plant wordt vaak geassocieerd met fruit dat geconsumeerd kan worden, zoals bramen en bosbessen. Bramen en bosbessen zijn inderdaad fruit en tegelijk een vrucht. Echter niet alle vruchten zijn fruit.

Gewone braam (Rubus fruticosus).

Blauwe bosbes (Vaccinium myrtillus).

Wie dan ook niet bekend is met de botanische term vrucht, staat altijd vreemd te kijken als ik een plantendeel aanwijs dat absoluut geen fruit is en dat plantendeel de vrucht van de plant noem.

Wat is nu precies de vrucht van een bloemplant? Botanisch gezien is de vrucht het bevruchte en vervolgens uitgegroeide vruchtbeginsel [Les 4] van de bloem en dat de zaden bevat. Dat is nogal een mondvolle uitleg. Eenvoudiger is het in beeldspraak: de vrucht is het omhulsel dat het zaad van de bloemplant omsluit.

Ook talloze vruchten die geen fruitsoort zijn, zijn eetbaar! Enkele voorbeelden zijn de vrucht van de teunisbloem, zwarte mosterd, veldzuring, de linde en het herderstasje.

Vrucht van de middelste teunisbloem (Oenothera biennis).

Vrucht van de zwarte mosterd (Brassica nigra).

Bevruchting

Voordat er een vrucht kan groeien, dient er eerst bevruchting plaats te vinden. De bevruchting bij bloemplanten gebeurt op dezelfde manier als bij mensen: versmelting van de mannelijke en vrouwelijke voortplantingscellen. Bij de mens zijn dit het zaad (mannelijk) en de eicel (vrouwelijk). Bij bloemplanten zijn dit het stuifmeel (mannelijk) en de eicellen in het vruchtbeginsel van de stamper (vrouwelijk). Wanneer de stuifmeelkorrels op de stempel van de stamper terecht komen, ‘reizen’ de stuifmeelkorrels via de stijl van de stamper naar het vruchtbeginsel en de zich daarin bevindende eicellen.

SCHIJNVRUCHTEN

Botanisch gezien is een vrucht pas een echte vrucht als de vrucht uitsluitend uit het vruchtbeginsel gevormd is. Doen er meer plantendelen mee aan de vruchtvorming, dan spreekt men niet van een vrucht maar van een schijnvrucht. Voor de studiepapers van de Wildpluk Jaartraining hoef je geen onderscheid te kunnen maken tussen een vrucht en een schijnvrucht. Sommige veldgidsen bedienen zich daar echter wel van:

In veldgidsen wordt de botanische term schijnvrucht gebruikt wanneer niet alleen het vruchtbeginsel maar ook andere plantendelen meedoen aan de vorming van de vrucht. Zoals de bloembodem, de kelkblaadjes of de bloeistengel.

Een voorbeeld van een schijnvrucht zijn aardbeien. Het rode vruchtvlees dat we eten groeit vanuit de bloembodem. Nog een voorbeeld van een schijnvrucht is de duindoorn. Het oranje vruchtvlees is de vlezig geworden kelkbuis van de vrouwelijke bloem.

Bosaardbei (Fragaria vesca).

Duindoorn (Hippophae rhamnoides).

© wildpluk scholing - Marion de Kort
www.eetbarewildeplanten.com